

Diarienummer: Ku2021/02071

Remissvar Från kris till kraft - återstart för kulturen 2021:7

Från Föreningen Sveriges Hemslöjdskonsulenter

Föreningen Sveriges Hemslöjdskonsulenter (FSH) samlar konsulenter och verksamhetsutvecklare inom hemslöjd. Vi har i uppdrag att främja hemslöjdsområdet som är ett utpekat kulturområde inom kultursamverkansmodellen. Föreningens medlemmar består av tjänstepersoner från landets samtliga regioner.

Sammanfattning svar:

Vi välkomnar att utredningen lyfter de strukturella problem som har blottlagts under pandemitiden. Vi uppskattar även utredningens önskan att skapa en likvärdighet mellan olika kulturformer, kulturaktörer och utövare.

Praktisk utövande av slöjd och hantverk är en kulturform med bred spridning både såväl demografiskt som socioekonomiskt. Detta har tydligt framkommit under pandemitiden då människor tagit egna initiativ till utövande av kultur.

Vi välkomnar därför utredningens initiativ att uppmärksamma de samhällsförändringar som har uppstått igenom att stötta och utveckla de nya initiativ, uttryck och samarbetsformer som uppkommit.

I utredningens uttryck *konstnärer* läser vi in yrkesverksamma slöjdare. Med yrkesverksamma slöjdare avses, slöjdare inom träområdet, handvävning, broderi, folkdräktsömnad, korgmakeri, klensmeder, näverslöjd, halmslöjd, garntekniker, handfärgare, keramik, plåt- och metallslöjd m.fl.

7.2.1 Återstartstipendier samt 7.3.2 Stärk stödet för konstnärer

FSH ställer sig positiv till förslaget att stötta kulturutövare i en återstart. Vi anser däremot att det projektbidrag skulle gagna företagandet på ett hållbarare sätt, jämfört med stipendier som inte är pensionsgrundande. Det planerade stödet bör även innefatta yrkesverksamma slöjdare.

7.2.2 Återstarts och utvecklingsstöd för en starkare kultursektor

FSH anser att hemslöjdsområdet behöver tilldelas en permanentad höjning av medel, placerad på en övergripande statlig nivå, för fortsatt stöd till yrkesverksamma enskilda slöjdare och företag.

7.3.1 Stärk stödet för den fria kulturen

Slöjdområdet har sedan tidigare svagt stöd i offentligfinansierad kultur och bör räknas till de kulturområden som ska stöttas. Civilsamhällets organisationer innehar en stor uppgift som arrangör av aktiviteter som ger inkomster för kulturutövare och bör därför inräknas i arrangörstödet.

7.3.4 Stärk förutsättningarna för civilsamhällets kulturaktörer

FSH anser att det är av vikt att RAÄs bidrag till ideella kulturarvsverksamheter även innefattar civilsamhällets organisationer och verksamheter som verkar inom de immateriella kunskapsområdet, där själva kulturutövandet kan bestå av ett aktivt skapande av kulturarv.

7.6.1 Digitalisera kulturarvet

En satsning på digitalisering av kulturarvet bör omfatta hela kulturarvssektorn. Vi anser här att det speciellt bör göras satsningar på tillgängliggörandet av digitalt material i form av pedagogiska insatser och utvecklingsprojekt kopplat till den redan befintliga infrastrukturen.

7.6.5 Stärk rådgivningen om upphovsrätt

FSH anser att även slöjdare ska inkluderas i den stärkta rådgivningen.

7.7.4 Utveckla statistik och analys

Relevant statistik är viktigt för att hemslöjdsområdet ska utvecklas. Vi anser därför att SNI koder är viktig för synlighet och korrekt utvärdering i jämförelse med andra områden.

7.8.2 Utred behov av ytterligare insatser för kulturskolan

Kulturskolans olika verksamheter är, trots de stora insatser som gjorts sedan 2016, fortfarande snett fördelade avseende ämnesutbud och deltagande barn. Så även i förhållande till barns faktiska kulturutövande utanför kulturskolan och önskemål om tillgång till kulturformer. Här önskar vi en uttalad och långsiktig strategi med att stötta och utveckla kulturskolans underrepresenterade kulturområden.

7.8.3 Främja förutsättningarna för kultur i skolan

En ökad kännedom om kulturformer och kulturarv stärker såväl individen som skolans demokratiska mål och i längden måluppfyllningen i stort. Vi önskar en uttalad samsyn mellan utbildnings- och kulturdepartement samt att befintliga bidragssystem stärks och utvecklas.

7.10.2 Utred hur kultursamverkansmodellen kan utvecklas

FSH ser positivt på ett ökat stöd och utveckling av kulturområdena inom kultursamverkansmodellen. Här ser vi att främjande av hemslöjd är ett område med stor folklig förankring samt brett deltagande men med "svag infrastruktur". Området bör därför omfattas av riktade insatser.

Vi anser även att det bör ligga ett starkare fokus på kulturarvssektorn och dess utövare, sektorn är svagare organiserad än konstområdena, hemslöjdsområdet företräds inte av branschorganisationer eller intresseorganisationer.

Falun och Uppsala 2022-02-15

För Föreningen Sveriges Hemslöjdskonsulenter

Kattis Karlsson Hofvander ordförande samt Marie Fagerlind, sekreterare